

Jara gospoda, cikel *Kmetske slike* in roman *Agitator* besedila, ki so do danes ostala živa, berljiva in povedna, in zato sodijo v slovensko klasiko.

Monografija o Kersniku je obsežno, a natančno in pregledno znanstveno delo. Napisana je v zelo lepem, vseskozi strokovnem, a berljivem jeziku, zato ne bo navdušila le akademske publike, temveč jo lahko priporočimo vsakemu, ki ga zanima slovenska književnost in Janko Kersnik kot eden njenih najpomembnejših predstavnikov.

Ob natančnem branju ne moremo spregledati Kocijanovega spoštovanja do tistih potez v Kersnikovi osebnosti, s katerimi je izoblikoval novo podobo slovenskega

izobraženca: izjemne delavnosti, duhovne omikanosti in plemenitosti, razgledanosti, ki je segala čez meje slovenskega prostora, in neprisiljene prijaznosti v stikih s prijatelji, a tudi vsemi drugimi, s katerimi se je srečeval na svoji poklicni poti. Morda je monografija o Kersniku tudi zato tako živo, prepričljivo in prav nič suhoparno besedilo, ker vse navedene pisateljeve lastnosti prepoznamo tudi v avtorju monografije. Recenzirano besedilo lahko zato beremo tudi kot dialog, kot živo vez med slovenskima intelektualcema iz različnih obdobj, a z zelo podobnim odnosom do dela in soljudi.

Katja Mihurko Poniž
Fakulteta za humanistiko Univerze
v Novi Gorici
katja.mihurko-poniz@guest.arnes.si

Irena Novak Popov: *Izkušnja in pripoved: razprave o slovenski prozi*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura, 2008. 203 str.

Irena Novak Popov, izredna profesorica na Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete v Ljubljani, je večji del svoje raziskovalne poti namenila poeziji, v letih 2003–2008 pa se je ob različnih znanstvenih konferencah posvečala tudi analizam slovenskega pripovedništva. Knjiga *Izkušnja in pripoved: razprave o slovenski prozi* tako zajema sedem razprav o dolgo prezrtih avtobiografskih žanrih in nekaterih inovacijskih vidikih fiktivskih besedil.

Razprava *Pozabljena pričevanja druge svetovne vojne* izhaja iz ugotovitve Ivana Preglja, ki je ob izhodiščni postavki slovenska literatura v času prve svetovne vojne evidencialno objavljene tekste tedaj znanih ustvarjalcev, da je v času prve svetovne vojne nastalo zelo malo del trajne estetske vrednosti. Avtorica se problema loti iz drugega zornega

kota in preusmeri vidik preučevanja na svetovno vojno v slovenski literaturi.

Njena teza, da so tudi literarna besedila želela podajati avtentičnost osebne vpletenosti v vojno dogajanje, v ospredje prvega dela razprave postavi doslej na obrobje potisnjene dnevnike, prvotno so služili predvsem kot pripomoček proti pozabljanju, in spomine vojakov. Poetika spominske in dnevniške proze izhaja iz zanimivosti snovi, avtorjevo razmerje do doživetega je subjektivno, a hkrati preverljivo z zgodovinskimi dejstvi. Spomini zaradi ča-sovne distance pogosto vključujejo dodatno zgodovinsko vednost, s čimer se razlikujejo od dnevnikov, ki nastajajo bolj ali manj simultano z dogodki.

Preučevani teksti, skoraj vsem je skupna naivnost dojemanja začetka vojne ter

doživljanje poniževalnega odnosa oficirjev do Slovencev, se ločijo glede na geografski prostor nastajanja, ki je pomembno zaznamoval vojno izkušnjo piscev. Medtem ko so v ospredju opisov vojakov z vzhodne fronte neprijetno vreme, sprejetje pri osiromašenem prebivalstvu, obrat od solidarnosti k individualizmu v ujetništvu, dolgotrajno vračanje domov zaradi okto-brske revolucije, je pri vojskujočih na zahodni fronti prisotna zavest o bojevanju za lastno domovino, boleče opazovanje rušenja, skrajna prostorska omejenost, nečloveški odnos oficirjev, kritika znašanja nad civilnim prebivalstvom in razočaranje nad jugoslovanskim odnosom do ujetnikov. Pričevanja se razlikujejo tudi po stopnji intelektualizacije, literarni ter jezikovni kompetenci.

Na dejstvo, da je tudi kanonizirana literatura pogosto posnemala dnevniške in kronikalne oblike, avtorica opozori v drugem delu razprave. Ferdo Kozak v kratkih pripovedih *Iz zapiskov neznanega storilca* ob ekspresivnih simbolnih motivih dogodkov, občutij in sanjskih vizij izraža pesimističen pogled na družbeno stvarnost in razkroj človekove predstave o družbeni urejenosti. Roman Zofke Kveder *Hanka*, v katerem ima vojna v razmerju protagonistke do zlaganega intimnega življenja katarzično funkcijo, je zapisan v obliki kronike in pismih ter se kritično loteva tudi družbenih vprašanj in razmerij, medtem ko so lirski odlomki postavljeni nasproti množičnim grozotam. Fran Saleški Finžgar podaja v novelah in črticah *Prerokovana* vtis osebne vojne izkušnje predvsem z izbiro pripovednega položaja in uvodoma izraženo nemočjo distanciranega opazovanja. Nekatere črtice iz zbirke Ivana Cankarja *Podobe iz sanj* so vezane na vojno dogajanje, največ pa jih nima neposredne povezave z realnostjo, ampak so odsev notranje deformacije stvarnosti, ob čemer

se pojavljajo nekatere za ekspresionizem značilne stilne prvine, ki jih Cankar uporabi za preglasitev estetske funkcije z etično.

Druga razprava *Dnevniki iz prve svetovne vojne* je v celoti posvečena analizi objavljenih medvojnih dnevnikov. Avtorica spominsko odsotnost prve svetovne vojne v evropskem in slovenskem prostoru pripisuje zgodovinskim, političnim, ideološkim in nacionalnim okoliščinam. Na začetku poudari diferenciacijo dnevniške avtobiografske vrste od spominske in njuno specifičnost v vojnem kontekstu. Dnevnik je intimna refleksija, združuje vlogo samospoznavanja in spoznavanja sveta ter s svojo subjektivno naravnostjo bralcu omogoča natančno predstavo o piščevi osebnosti – informativni značaj združuje z literarizirano podobo pisca.

Na preučevane zapise so vplivale okoliščine nastajanja neposredno ob vojnem dogajanju in racionalna, emocionalna ter intelektualna naravnost piscev, praviloma izobražencev, ki opisujejo osebno doživeto bližino smrti in razvijajo kritičen odnos do nadrejenih, dotikajo pa se tudi aktualnih političnih vprašanj. Zanimanje in občudovanje vzbujajo naravni pojavi estetske vrste ter hitro razvijajoča se vojaška tehnika. Dnevniki razkrivajo tudi razpoloženja intimne narave, kot so družinska ozadja, in nadomeščajo bližino prijatelja, ali pa so nastali kot upor proti cenzuri. Po drugi strani ne izražajo le individualnih vrednotenj, temveč ob opisovanju stikov z ostalimi narodi in kulturami tudi stereotipe, predsodke in konvencije tistega časa.

Avtorica opozori tudi na jezikovno podobo dnevnikov, ki so z neprečiščenostjo, dvojezičnostjo, nemško terminologijo in interferencami s srbsčino pomemben sociolingvistični in terminološki dokument, ter na področje metaforike, ki bi si po njenem

mnenju zaslužila posebno študijo. Pogosto se v istem besedilu izmenjujeta nasprotna postopka metaforizacije: počlovečena stvarnost in poživljeni človek. V ospredju so barve, značilne za kasnejši ekspresionizem.

Prispevek *Edvard Kocbek in Hrvaška* je z obravnavo pesniških in proznih tekstov iz prve polovice tridesetih let prejšnjega stoletja usmerjen v pesnikov razvoj. Zgodnja avtobiografska pesem *Moje življenje* in samopredstavitveni esej *Kdo sem* označujeta konec otroštva, ko pesnikovi literarni vzgibi izvirajo predvsem iz težnje po zapolnjevanju čustvene praznine. *Dalmatinski cikel*, avtorica ga označi kot prvi Kocbekov poskus lirske sublimacije neposredne izkušnje s potovanja, izraža očaranost nad Jadranom, ki v pesniku povzroči postopno približevanje k panteističnemu dojemanju sveta. Navdušenje nad lastno spremembo se krepi ob doživetju morja, medtem ko opazovanje človeškega vrvenja sproži reaktualizacijo impresionizma. Površinski izrazi veselja v pesniku vzbujajo otožnost, hrepenenje po notranji poglobitvi in posledično odpor zoper hedonizem, kar predstavlja prelom s pasivnostjo melanholičnega opazovalca. Celovitejše doživetje Dalmacije in nove pomenske razsežnosti je Kocbek izrazil v proznem potopisu *Krogi navznoter*, v katerem je sicer spremenil imena hvarskih domačinov, ohranil pa njihove individualne posebnosti, kar kljub neumeščenosti v konkreten čas in prostor izdaja videz spominske narave besedila. Ob primerjavi z *Dalmatinskim ciklusom* avtorica izpostavi socialni, intelektualni in zgodovinski kontekst besedila ter reflektivno in telesno preizkušnjo doživetja, podkrepljenega z večjim deležem realnih pojavov. Tesnoba ni več posledica majhnosti in nepomembnosti, temveč soočenja s smrtjo in z neizprosnim tokom zgodovine.

Za Kocbekov dnevnik iz leta 1932, ki je nastajal ob pesnikovem bivanju v Lyonu in Bjelovarju, je značilna neskladnost med popisovanjem zunanje stvarnosti in notranjim doživljanjem. Zapis obdobja, preživetega v Franciji, zaznamuje namerno opuščanje vpliva nemške kulture, temeljito spoznavanje francoske literature in zbiranje gradiva za disertacijo o perspektivah evropskega konservativnega katolicizma. Dnevnik, v katerem se zrcalijo občutja tujstva in osamljenosti, služi kot sredstvo nadomeščanja bližine prijatelja, vključuje pa tudi presojanja o lastni poetični dejavnosti in literarne načrte – nova poezija naj preseže subjektivizem simbolizma in ekspresionizma ter v atmosferi miru predstavi monumentalno vrednost neopaznih ljudi. Avtorica ugotovitve aplicira na kasnejše Kocbekovo ustvarjanje in ugotavlja, da je na primat realitete nad abstraktno idejo vplivala sinteza jasnega, na realnost omejenega francoskega duha in vračanje v prvotno zemeljsko resničnost rojstnega okolja. Povezovalni element dnevnika in zbirke *Zemlja* je tudi razmišljanje o erotiki.

Na Hrvaškem se Kocbek spominja razseljenih prijateljev, mladostne versko-politične angažiranosti, zavzema samokritičen odnos do lastnega ustvarjanja in si postavlja vprašanja o smislu življenja nasploh. Ob odkrivanju razlik in podobnosti med južnoslovanskimi narodi izostri občutek lastne nacionalne identitete in z mitično ideologizacijo slovenščine zavzame samoobrambno držo do hrvaškega jezika, kritičen pa je tudi do hrvaške inteligence in neperspektivnosti literarnega ustvarjanja. V tem času nastajajo tudi *Dnevne in nočne pesmi*, ki predstavljajo spontane in pristne ljudi v pokrajini. S poosebljanjem predmetnega sveta in depersonalizacijo subjekta postaja zemlja vse bolj mnogovrsten združevalni pojem.

V razpravi *Štiri ženske avtobiografije* se avtorica osredotoča na mesto ženske v zgodovini in literarni vedi, opozarja pa na paradoksalen položaj konstrukcije in destrukcije, potrjevanja in subvertiranja norm, stereotipov ter vrednotenja. Problematičnost identitete subjekta izpostavi na primeru naslednjih avtobiografskih romanov: *Podobe iz mojega življenja* Ilke Vašte, *Ure mojih dni* Mire Mihelič, *Zaznamovana* in *Saga v kovčku* Nedeljke Pirjevec.

Zadnje besedilo Ilke Vašte, *Podobe iz mojega življenja*, je tradicionalno, pisano z realistične pripovedne perspektive, vendar se odmik od tradicionalne forme kaže na vsebinski ravni (srečanje intimnega subjekta Ilke in Ilke pisateljice, ki je javni, pišočji jaz). Ilka Vašte v svojih delih ni pripovedovala o lastnem življenju, izpovedno-emocionalno doživljanje je v primerjavi z intelektualno-spoznavnim manj izrazito. Zaznamovanost s spolom se kaže kot uporništvu proti patriarhalnim vzorcem v mladosti; v preteklosti je bila žrtev zgodovinskopolitičnih razmer, doživljala je trenja z možem in manjvrednost dosežkov v patriarhalni družbi, kar nakazuje na to, da ima ta zaznamovanost večji vpliv na samozavedanje kot nacionalna identiteta in življenjski nazor.

Ure mojih dni je zgodnje delo Mire Mihelič, v katerem je preteklost neposredno čutna, čustvena in intelektualna izkušnja. Mira Mihelič, v primerjavi z Vašetovo, preteklosti ne uporabi za prikaz vzdržljivosti, temveč je v ospredju prilagodljivost. Avtobiografija vsebuje nepozabna in travmatična doživetja iz preteklosti, predvsem otroštva, ki ga je zaznamovala odsotnost matere in ki je izvor pomanjkljive čustvene bližine. Opazen je tudi naivno opravičujoč odnos do oblasti.

Zaznamovana in *Saga o kovčku* Nedeljke Pirjevec sta romana, ki pisateljico šele vzpostavljata. Njena avtobiografija deluje kot fikcija – opaziti je povečano umetniškost, zgodbo iz preteklosti pa ustvarja, in ne toliko razkriva. *Zaznamovana* se od ostalih obravnavanih del razlikuje v tem, da ženska literarna oseba ne tekmuje z moškimi, pripadnika različnih spolov sta predstavljena kot samostojna in neodvisna posameznika. Besedilo je radikalno v prikazovanju erotike, to je na področju preizkušanja notranje svobode in zaupanja. *Saga o kovčku* je v tretjeosebni pripovedni perspektivi zapisan roman, v katerem se ob opaznih značilnostih modernističnega romana prepletata fikcija in resničnost. Pripoved je enakovredno osredotočena na vse družinske člane, hkrati pa sta predstavljeni dve vlogi ženske: mati in pisateljica.

V razpravi *Konstrukcija resničnosti in koncept prostora v sodobni kratki prozi* avtorico zanima, katere vrste prostora skupina avtorjev ali literarni tok izbira za prizorišča, nadalje pa tudi simbolna slojevitost prostora, kaj se v njem dogaja in kako je posredovan.

V avtoričino študijo o problemu prostora so vključene *Novele* Andreja Hienga, Frančka Bohanca in Lojzeta Kovačiča, s katerimi se začne moderna slovenska proza, in kratke pripovedi Petra Božiča in Jožeta Hudečka, ki kažejo na radikalnejše premike v smer subjektivizirane mimetičnosti.

Kovačič v Ljubljanskih razglednicah s pisanjem o trenutni družbeni stvarnosti in uveljavitvi neposredne resničnosti zunaj ideologije preseže medvojno preteklost. Dogajalni prostor je mestno okolje, v katerem pisatelja zanimata javno in zasebno življenje in kjer je resničnost osredotočena na posameznika, saj pomeni dejansko

videnje neke osebe v danem trenutku na način, da je posameznik subjekt in hkrati objekt gledanja.

V Božičevi kratkoprozni zbirki *Človek in senca* avtorica opaza redukcijo, fragmentiranje in samovoljno organiziranje. Literarne osebe so skrite v lastni notranjosti, pojavlja pa se tanka meja med domišljjskim in resničnim. Prostor predstavlja metaforično podobo življenja literarnih oseb in poudarja nemir, negotovost, strah, samoto.

Tudi v Hudečkovih *Zgodbah iz pozabe* opazimo eksistencializem. Enakovredne literarne osebe v zgodbah so živali, rastline in stvari. Pisateljeva perspektiva je dvojna: najprej je distancirana, nato prehaja v neposredno bližino.

Začetki Šeligovega pripovedništva kažejo na opuščanje zgodbe in razpad literarne osebe na dele, pa tudi na osamosvojena psihična stanja in zaznave. Trenutek je prikazan kot brezosebno snemanje, ki nakazuje na dokumentarnost dogajanja v mestnem prostoru, doživetem kot blodnjak, ter neprijazni in nevarni naravi. Do obrata pride v zbirki *Poganstvo*, ko odmaknjeni, samotni dogajalni prostori pomenijo sprostitev. Tudi pri Šeligu prihaja do mešanja javnega in zasebnega prostora.

Milan Kleč v fantastiko vključi ludizem in posteksistencializem. Običajni literarni prostori postanejo neprimerni za vse dogodke, pa tudi mestni in podeželski svet sta predstavljena nekonvencionalno.

Literarni prostor v Frančičevih delih kaže ogledalo družbeni razslojenosti, njegove literarne osebe pa so postavljene na družbeno dno.

V Virkovem in Morovičevem pripovedništvu avtorica opaza večjo inte-

lektualno distanco ter kulturno določeno okolje. Dogajanje je postavljeno v utesnjen prostor, v katerem prevladuje tesnoba in ki pomeni kontrast ali kontekst osebnosti. Prostor je predstavljen tudi kot prehod med javnim in zasebnim, tuja vlemesta pa simbolizirajo brezosebnost življenja v njih. V Morovičevem pripovedništvu so tuji svetovi opazovani kritično, a hkrati dokumentarno in pristno. Narava je, podobno kot pri Šeligu, negativno predstavljena, saj je tuja in nedostopna.

Posebnost Skubičevih literarnih prostorov je njihova posredovanost v različnih sociolektih.

V kratki prozi Aleša Čara je literarni prostor osmišljen z medčloveškimi odnosi. Prevladujejo odtujenost, urbana prizorišča in patologija sodobne vsakdanjosti, ki je najizrazitejša v skritih prostorih, medtem ko je tisto, kar je psihološko in fiziološko najbolj skrito, vsem na ogled, kar kaže na podobnost z resničnostnimi šovi.

Stereotipi v sodobni kratki prozi je predzadnja razprava v knjigi *Izkušnja in pripoved*. Avtorica ob zbirkah najnovejše slovenske kratke proze (2002–2006) razmišlja o stereotipih. Poleg vsebinske ravni se loteva tudi jezikovne, pri kateri opazuje sociolekte, večjezičnost in citatnost. Zanima jo, katere pojave sodobnosti avtorji opazujejo z vidika stereotipa. Raziskava je imagološka, usmerjena v opazovanje stereotipne literarne konstrukcije tujega in svojega, hkrati pa se usmerja tudi na širša kulturološka in literarnoanalitična področja. Stereotipe avtorica opazuje skozi literarne like in fabulo, notranji monolog in dialog, pripovedovalčev komentar in postopek potujitve. Ob koncu raziskave piše tudi o etični in spoznavni funkciji stereotipov.

V območje raziskave so vključeni naslednji avtorji in avtorice: Lili Potpara, Polona

Glavan, Andrej E. Skubic, Matjaž Brulc, Drago Jančar, Veronika Simoniti in Aleš Čar.

Glede stereotipov o spolih avtorica ugotavlja, da se sodobni pisatelji in pisateljice osvobajajo patriarhalnih predstav, vendar notranje osvobajanje moških preseže stereotipnost le na začetku pri mlajših literarnih osebah. Samski fantje so prikazani stereotipno, hkrati se podira stereotip o ženski – gospodinjji, pa tudi stereotip o emancipiranki, medtem ko strah pred svobodno, močno žensko ostaja.

Pri stereotipu o družini avtorica opazi permissivnost v vzgoji in hkrati konec starševske avtoritativnosti. Ločitev staršev je prikazana kot tekma za otroke.

Stereotipi, vezani na ekonomijo in politiko, se kažejo v poniževalnem odnosu do prikrajšanih in precenjenosti elitizma. Politični stereotipi se v izbrani literaturi kažejo bodisi kot aktualni bodisi kot zgodovinski. Pojavlja se tudi demitologizacija zgodovine in sodobnega političnega ideala.

Pri kulturnih stereotipih prevladuje kritičnost do rasizma, ki je v slovenskem prostoru usmerjen predvsem do priseljencev iz nekdanje Jugoslavije in Romov. Preseganje tega stereotipa naj bi se kazalo v interkulturni komunikaciji, spoznavanju tujih kultur in jezikov.

Predsodki do homoseksualcev, loteva se jih samo nekaj Čarovih zgodb, so redki, predvsem se kažejo v zaničljivem izrazu *peder*. Pri stereotipih o različnih poklicnih in družbenih vlogah je zanimivo opazovati umetnika in status umetnosti, ki je sredstvo za preseganje eksistencialne omejenosti. Podobe tujosti sta deležni tudi znanost in humanistika.

Zadnje področje stereotipnosti je stereotip mladosti in starosti – mladi so namreč nosilci vrednot, svobode, nekonvencionalnosti in hkrati predmet stigmatizacije.

Ob koncu razprave avtorica ugotavlja, da pisatelji mite dekonstruirajo in demonstrirajo, literatura s stereotipi pa kaže na njihovo prisotnost v širše kulturnem oziroma širše družbenem kontekstu.

Lirizacija romana je zadnja razprava, ob kateri je potrebno pojasniti oznako; avtorica izraz lirskega utemeljuje s trditvijo, da pravega lirskega romana v slovenski književnosti nimamo vse do devetdesetih let 20. stoletja.

Izhodiščna teza izhaja iz spremenljivosti in hibridnosti romaneskne prozne vrste, ki v svojo odprto formo lahko vnaša dramske, lirske in polliterarne prvine. Lirizacija lahko zajema vse ključne prvine, kot so jezik, literarne vsebine, dogodki, dogajalni čas, zgradba in izbira pripovedovalca.

Stritarja literarna veda označuje kot prvega avtorja modernega sentimentalističnega romana v pismih. Lirsko se v njegovem romanu kaže v redukciji zgodbe, skrčenem dogajalnem času, osredotočenosti na posamezne epizode ter lirske subjektivnosti, pa tudi v literariziranem in privzdignjenem jeziku. Kljub vsemu naštetemu tega dela ne moremo šteti kot prvi slovenski lirske roman, saj vzgojnost romana in negativna eksemplaričnost to onemogočata.

Cankarjev roman *Nina* pomeni premik k lirskemu romanu, kar se kaže v monologih, podaljšani figuri apostrofe, ponovitvah in variacijah (npr. nenehno variiranje spoznanja, da so lastna občutja, sanje, hrepenenje resničnejši od objektivne resnice). Avtorica lirskega ugotavlja tudi ob mikrostrukturi – ob nedoločnosti in

abstraktnosti likov, lirsko-simbolični izotopiji, metaforičnih simbolih ipd.

V Kranjčevi *Povesti o dobrih ljudeh* je liričnost poudarjena z glasbo, vendar je realistična naracija premočna, da bi to delo lahko v celoti bilo lirsko.

Pogumnejši lirizirani roman je *Pomladni dan* Cirila Kosmača, predvsem z izbiro prvoosebne, samorefleksivne, notranje razdeljenega pripovedovalca, opuščanjem kavzalne naracije v korist čustvene in razpršenostjo fabule. Novost v romanu je notranje razdeljeni pripovedovalec, na lirskost pa kažejo osamosvojene vizije in čustveno podprte resnice.

Lirizacija je še bolj prisotna v Kovačičevem romanu *Sporočila v spanju*, vendar ne na način harmonizacije narave, temveč z bolečimi prizori psihološkega mučenja, ki ga izvajajo oblastneži. Lirizacija se v opisovanje kaotičnega sveta vpleta na vseh ravneh, še najmanj pa je zaradi Kovačičevega verističnega sloga opazna na jezikovni.

V Tomšičevem romanu *Ognjeni žar* se lirizacija uveljavlja v vseh plasteh. Na

ozadju ljubezenske zgodbe nastopa v funkciji ugovora konvencionalnemu doje-manju erotike, izrazito pa posega tudi v strukturo besedila.

Lirizacija se v *Milovanju* Nine Kokelj z opuščanjem pripovednih konvencij stopnjuje do skrajnosti, kar se kaže v fabuli, ki je prek razdvojene zavesti posredovana v obrnjenem časovnem zaporedju, nedoločnosti izvora izjav ter v jezikovnih sredstvih.

Knjiga *Izkušnja in pripoved: razprave o slovenski prozi* je pomemben prispevek k osvetlitvi povezave med družbenim kontekstom in literaturo ter prinaša spoznanje, da meja med avtobiografsko in fikcijsko prozo ni trdno določena, saj se oba načina pisanja stikata in medsebojno oplajata. Razprave se osredotočajo na manj raziskana področja slovenske literarne vede in poleg ponujenih odgovorov porajajo tudi številna vprašanja, ki širijo polje raziskovalnih možnosti.

Primož Lubej
primoz_lubej@hotmail.com

21. evropska konferenca in delavnica sistemsko-funkcijskega jezikoslovja, Cardiff, 8.–10. julij 2009

Tema 21. evropske konference in delavnic sistemsko-funkcijskega jezikoslovja je bila *Izbira*. S tem je bila aktualizirana Hallidayeva teoretična predpostavka, da slovnica temelji na pojmu *izbire* (1969). Čeprav je *izbira* osrednji pojem sistemsko-funkcijske slovnice, se ga ni eksplicitno raziskovalo, zato naj bi se 21. evropska konferenca posvetila prav različnim vidikom realizacije izbire jezikovnih

in drugih semiotskih sredstev (kot npr. slikovnih, zvočnih v večkodnih besedilih). **Elke Teich** je v svojem predavanju poudarila, da deluje izbira kot temeljna metafora za to, kar počnemo kot uporabniki jezika. Ob tem, da *izbira* uporabljamo za izražanje možnosti in pojmov v jezikovnem sistemu, jo uporabljamo tudi za označevanje tako procesa izbiranja kot rezultata tega procesa. Teich nadalje meni,